

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/93/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117260940
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6117260940.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Podhorovej a sudcov JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Jaroslava Mikulaja, v spore žalobkyne: N. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. F., Y. Z. XXX/XX, v konaní právne zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., so sídlom Bratislava, Heydukova 12, IČO: 47 234 318, proti žalovanému: KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefánikova 17, IČO: 31 595 545, v konaní právne zastúpený JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom advokátskej kancelárie FELIX NEUPAUER & PARTNERS, so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, o náhradu škody na zdraví s príslušenstvom a o ochranu osobnosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 9Csp/271/2017-69 zo dňa 28. 03. 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 9Csp/271/2017-69 zo dňa 28. 03. 2018 v napadnutom I., II. a IV. výroku **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“ „okresný súd“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni titulom bolestného sumu 15 687 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 08. 12. 2017 do zaplatenia všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia (výrok I.). Žalovanému uložil tiež povinnosť zaplatiť žalobkyni titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 3.000 Eur, v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia (výrok II.) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok III.). O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. Vyslovil, že o výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením (výrok IV. rozsudku). V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 27. 12. 2017 domáhala od žalovaného v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla náhrady škody z titulu bolestného v sume 15.687 Eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 08. 12. 2017, a zároveň sa od žalovaného domáhala zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 Eur v zmysle § 11 a § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní konštatoval, že žalovaný uznal nárok žalobkyne za dôvodný ohľadom bolestného, čo do základu, aj čo do výšky v prípade, ak by bolo preukázané, že mala v čase dopravnej nehody zapnuté bezpečnostné pásy. Z pripojeného odborného vyjadrenia Y. T. Z., č. 6/17, ktorý bol vyhotovený pre účely priestupkového konania a bol spolu so žalobou doručený žalovanému, vyplynulo, že znalec mal k dispozícii záznam vykonaný políciou, kde z vykonaných šetrení vyplýva, že v čase dopravnej nehody bola žalobkyňa riadne pripútaná bezpečnostným pásom (str. 20 odborného vyjadrenia). Súd potom považoval za účelovú obranu žalovaného, že neplnil žalobkyni z toho dôvodu, nakoľko žiaden návrh dôkazu na vykonanie šetrenia v tomto smere žalovaný nepredniesol ani v rámci

lehoty uvedenej vo výzve na vyjadrenie k žalobe, ani na pojednávaní. Taktiež súd prvej inštancie poukázal na znenie § 11 ods. 10 zákona č. 381/2001 Z. z., z ktorého vyplýva možnosť poisťovateľa nahliadnuť do spisu orgánu činného v trestnom konaní a vyhotovovať z neho výpisy týkajúce sa škodovej udalosti. Žalovaný potom nebol odkázaný čakať na odpoveď takéhoto orgánu. Z uvedených dôvodov považoval súd nárok žalobkyne za dôvodný nielen čo do základu, ale aj čo do výšky a v tejto časti žalobe vyhovel. O úroku z omeškania bolo rozhodnuté v súlade so žalobou vychádzajúc zo znenia § 517 OZ a vykonávacieho vládneho nariadenia 87/1995 Z. z. a keďže sa žalovaný dostal do omeškania dňom 22. 08. 2017, od uvedeného dňa mu bola uložená povinnosť zaplatiť tiež úrok z omeškania. Ďalej sa súd prvej inštancie zaoberal nárokom žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy. V tomto smere poukázal na ustanovenie § 11 a § 13 ods. 1, 2, 3 OZ a prioritne sa zaoberal otázkou, či je daná vecná pasívna legitímácia žalovaného vo vzťahu k nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti s plnením náhrady škody v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. vzhľadom k obrane žalovaného. Poukázal na ust. § 4 ods. 1, 2 zákona č. 381/2001 Z. z. a konštatoval, že vychádzajúc z odôvodnenia neskoršieho rozsudku Najvyššieho súdu SR 6MCdo/1/2016 mal za to, že pojem „škoda“ použitý v Zákone o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 381/2001 Z. z. je potrebné interpretovať extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení § 11 a nasledujúcich OZ o ochrane osobnosti. Najvyšší súd v tomto smere poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. 10. 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016, ktorý považoval za „obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na tému krytia nárokov náhrady nemajetkovej ujmy po obetiach dopravných nehôd povinným zmluvným poistením pri posudzovaní otázky pasívnej legitímácie povinných zmluvných poisťovní“. Takýto výklad považoval zároveň aj za výklad rešpektujúci ciele relevantnej únijnej regulácie. V tomto smere okresný súd tiež poukázal na odôvodnenie rozhodnutia NS SR 6MCdo/1/2016 (najmä bodu 23, 28, 29 a 31) a argumentáciu obsiahnutú v rozsudku 5Cdo/133/2016 Krajského súdu Trenčín v bodoch 32 až 41. Skutočnosť že v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou došlo k takým následkom, aké popisovala žalobkyňa v jej osobnostnej sfére žalovaný nenamietal. Z uvedených dôvodov súd mal za to, že aj vo vzťahu k druhému nároku uplatnenému žalobkyňou v konaní je daná vecná pasívna legitímácia žalovaného. Súd prvej inštancie v odôvodnení tiež uviedol, že sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorého prípadná duplicita bola namietaná zo strany žalovaného, sa hodnotí posudzujúcim lekárom po ustálení zdravotného stavu. Lekár pri určovaní bodového hodnotenia posudzuje závažnosť poškodenia na zdraví a predpokladaný vývoj následkov, pričom zohľadňuje stav poškodeného odo dňa vzniku poškodenia, nie odo dňa hodnotenia. V tomto smere súd neakceptoval argumentáciu zástupcu žalobkyne, že tohto nároku sa domáha do obdobia, keď bude ohodnotené sťaženie spoločenského uplatnenia. Zo zásahov do života žalobkyne popísaných žalobkyňou mal súd za to, že táto sa domáhala nároku na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu zásahu do jej súkromného života a zdravia, ako aj do ľudskej dôstojnosti v zmysle citovaného ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc zo znenia prílohy č. 1 zákona č. 737/2004 Z. z. bodu II. sadzieb bodového ohodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sa ohodnocuje z popísaných následkov žalobkyňou vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií overených príslušným psychiatrickým pracoviskom bod 255, obmedzenie pohyblivosti ramenného kĺbu, resp. iných častí hornej končatiny pod bodom 325 a nasledujúcich, ako aj rozsiahle plošné jazvy po poraneniach pod bodom 432. Tieto zásahy potom nemôžu byť zohľadnené zároveň z titulu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 11 a 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Za nesporný následok dopravnej nehody, ktorý zároveň nemožno subsumovať pod žiadnu položku ohodnocovanú z titulu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, súd považoval ten, že v dôsledku dopravnej nehody žalobkyňa, ktorá sa venovala profesionálne vrcholovému športu F., sa nemohla zúčastniť v postavení tímovej hráčky Y.. Za ďalší závažný zásah do jej osobného života súd považoval aj skutočnosť, že v čase dopravnej nehody študovala na vysokej škole, pričom poškodenie zdravia a jeho liečba mala vplyv na to, že si nemohla riadne plniť školské povinnosti a v dôsledku toho nemohla riadne a včas absolvovať skúšky. Existenciu hádok a rozporov s rodičmi žalobkyňa nepreukázala. Naopak z výpovede jej otca vyplynulo, že celá rodina bola stmelená a riadne poskytovala starostlivosť dcére. Taktiež z výpovede žalobkyne, ako i jej otca vyplynulo, že už koncom roka 2017 začala chodiť do klubu a snažila sa trénovať, v čom pokračuje. Súd potom vyhodnotil zistený skutkový stav tak, že považoval nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 OZ za dôvodný čo do základu, keď nemožno v danom prípade považovať za postačujúce zadostučinenie iným spôsobom (napr. ospravedlnením). Pokiaľ sa týka požadovanej výšky, súd považoval za primeranú sumu 3.000 Eur, keď zohľadnil tú skutočnosť, že napriek rozsahu a charakteru poškodenia zdravia zo strany žalobkyne sa relatívne rýchle socializovala, začala navštevovať F. klub a trénovať, pričom je zrejmé, že do budúca si bude uplatňovať na základe tej istej škodovej udalosti aj nárok za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Súd tiež zohľadnil sú skutočnosť, že k poškodeniu zdravia dopravnou nehodou nedošlo úmyselne, ale nedbanlivostným trestným činom. Spoluzavinenie žalobkyne na vzniku škody nebolo v konaní preukázané. Potom v prevyšujúcej časti súd žalobu ohľadom tohto nároku zamietol.

2. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenie § 255 CSP a uviedol, že pokiaľ aj žalobkyňa nebola v časti úspešná, rozhodnutie o výške nároku v tejto časti záviselo od úvahy súdu. Výška trov konania bude potom vypočítaná z priznaného nároku.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalovaný. Namietal, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) vo vzťahu k pasívnej vecnej legitímácii žalovaného na hradenie nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona o PZP, a tiež, že okresný súd nevykonal navrhnuté dôkazy na preukázanie rozhodujúcich skutočností (odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. e) CSP). Uviedol, že pokiaľ v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov nižších stupňov, nepanuje zhoda v otázke možnosti subsumovať pod pojem škoda na zdraví v zmysle zákona o PZP aj náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. OZ, je potrebné poukázať na rozhodnutie Ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 60/2010 zo dňa 20. 01. 2011, v ktorom bol konštatovaný záver, že je dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach.

4. Ďalej žalovaný poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/18/2013, v ktorom bolo konštatované, že nemožno prehliadať podstatný rozdiel medzi rozhodnutím nepublikovaným v Zbierke a rozhodnutím, ktoré bolo na podklade zákonom určenej procedúry navrhovania a schvaľovania osobitným orgánom Najvyššieho súdu uverejnené v zbierke (ďalej len „publikované rozhodnutie“). Pokiaľ nepublikované rozhodnutie Najvyššieho súdu vyjadruje názor členov senátu (resp. väčšiny členov senátu) Najvyššieho súdu v individuálne ním prejednáwanej veci, názor vyjadrený v publikovanom rozhodnutí je zároveň zovšeobecňujúcim názorom (relevantnej väčšiny) členov kolégia Najvyššieho súdu, ktoré vždy tvorí viacero senátov. Vo svetle uvedeného potom žalovaný upriamil pozornosť na publikovaný rozsudok NS SR 3Cdo/176/2012 zverejnený v zbierke stanovísk NS SR a súdov SR 9/2014 pod číslom 127, t. j. R 127/2014, v ktorom bolo konštatované, že treba mať na zreteli, že režim ochrany osobnosti je postavený na princípe zodpovednosti pôvodcu zásahu za ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach, ako aj to, že nároky vyplývajúce z neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti sú podľa platnej právnej úpravy pojmovo odlišné od nárokov na náhradu škody. Platná právna úprava adôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti upraveným v § 11 a nasl. OZ a právom na náhradu škody. Medzi týmito inštitútmi je pojmová aj obsahová odlišnosť.

5. Súd prvej inštancie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 3Cdo/176/2012, 4Cdo/168/2009 (obe zverejnené), 4Cdo/139/2011 a 3Cdo/301/2012 neakceptoval s poukazom na rozhodnutie NS SR 6MCdo/1/2016 na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne a nemeritórne uznesenia ÚS. Pokiaľ sa týka rozhodnutia NS SR 6MCdo/1/2016, žalovaný podotkol, že pokiaľ sa ním NS SR odkláľal od dovtedy konštantnej rozhodovacej činnosti NS SR v danej právnej otázke, bol povinný vec postúpiť na rozhodnutie veľkému senátu NS SR, čo však v rozpore s CSP neurobil. Jeho závery preto možno považovať za ojedinelé a arbitrárne, v dôsledku čoho potom aj OS vec nesprávne právne posúdil. Žalovaný má tak za to, že v zmysle súčasnej platnej a účinnej úpravy v rozsahu krytia zákonom o PZP bez jeho akejkoľvek relevantnej novelizácie v rozhodnej časti od roku 2001 pri opakovanom konštatovaní o nemožnosti zahŕňať pod pojem škody na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o PZP aj nemajetkovú ujmu podľa § 11 a nasl. OZ, žalovaný nie je v takýchto konaniach vecne pasívne legitimovaný. Keďže od roku 2001 nedošlo k žiadnej zmene relevantnej vnútroštátnej právnej úpravy, nie je ani absolútne legitímny dôvod na zmenu výkladu príslušných zákonných ustanovení a ad hoc rozširovanie účelu zákona o PZP a jeho cieľov oproti tým, ktoré boli celkom jednoznačne a nesporne zamýšľané a stanovené samotným zákonodarcom. Ak by aj neplatilo vyššie uvedené, pokiaľ okresný súd dospel k záveru, že žalovaný je pasívne vecne legitimovaný na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu, bolo pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy potrebné postupovať v zmysle § 13 ods. 3 zákona č. 60/1964 Zb. OZ, t. j. prihliadnúť na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, pričom v zmysle ustálenej súdnej praxe sa tieto okolnosti (ktorými sa rozumejú aj osobnostné a majetkové pomery) skúmajú aj na strane pôvodcu zásahu - vinníka, za ktorého by bol potom povinný plniť žalovaný. K uvedenému skúmaniu okolností zo strany OS však nedošlo, keďže OS nevykonal navrhovaný dôkaz zo strany žalovaného, výsluch vinníka práve za účelom preukázania jeho postoja a pomerov, na ktoré je potrebné prihliadať

pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy, nakoľko samotný žalovaný žiadnym spôsobom do osobnostných práv žalobcu nezasiahol. Z okolností prípadu je pritom pravdepodobné, že vinník je v kamarátskom vzťahu so žalobcom a že od samotného vinníka by žalobca priamo žiadnu náhradu nemajetkovej ujmy nepožadoval. Okresný súd taktiež nevykonal navrhnutý dôkaz dopytom na orgán činný v trestnom konaní k otázke pripútania sa žalobcu v čase dopravnej nehody, pričom skutočnosť, či táto informácia bola obsahom podkladov Y. T. Z. pri spracovaní odborného vyjadrenia, resp. či bolo možné ju zo strany žalovaného zistiť nahliadnutím do príslušného spisu, je len prezumovanou domnienkou zo strany Okresného súdu, pričom tak bez ďalšieho nie je možné určiť, či táto okolnosť mohla mať vplyv na zvýšenie rozsahov následkov poškodenia zdravia žalobkyne. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. K odvolaniu žalovaného sa podaním zo dňa 29. mája 2018 vyjadrila prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobkyňa. Uviedla, že na verifikovanie dôvodnosti žalobou uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy poukazuje žalobkyňa primárne na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 24. 10. 2013 sp. zn. C-22/12 vo veci V. Q. kontra C. T. a F. Q., v ktorom dal SD EÚ dostatočnú odpoveď na argumenty komerčných poisťovní o neopodstatnenosti petitórneho návrhu z dôvodu systematického zaradenia náhrady nemajetkovej ujmy a zodpovednosti za škodu OZ. Uvedené potvrdzujú aj body 57 a 58 rozsudku Q., v ktorých sa konštatuje o. i. „.... keďže totiž zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho súdu v tomto prípade vyplýva z § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič iné nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú smernice.“ Pri správnej interpretácii rozsudku Q. je nutné dospieť k záveru, že pre vymedzenie rozsahu povinného poistného krytia je irelevantné kategorizovanie jednotlivých náhrad podľa ich systematického zaradenia. Zároveň zvýraznil samotný výrok rozsudku Q., v ktorom SD EÚ záväzne judikoval, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Z uvedeného explicitne vyplýva, že PZP zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú pozostalým po obetiach dopravných nehôd, ak taký nárok priznáva vnútroštátne právo ako celok. Vo vzťahu k rozsudku 3Cdo/301/2012 žalobkyňa zdôraznila, že NS SR bol pri rozhodovaní o dovolaní viazaný okruhom otázok, ktoré založil priamo odvolací súd vo vzťahu k právnomu posúdeniu veci. Z uvedeného dôvodu bol Najvyšší súd SR oprávnený posudzovať výlučne problematiku aplikácie priameho účinku smernice, a teda nebol nútený vyjadriť sa k otázke prípustnosti extenzívneho výkladu pojmu škoda na zdraví. Pre úplnosť žalobkyňa dodala, že občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky neschválilo rozsudok 3Cdo/301/2012 na publikáciu v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Za relevantné považuje žalobkyňa v predmetnej právnej veci taktiež uznesenie Ústavného súdu III. ÚS 666/2016 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 50/2016. V rozsiahlo koncipovanom odôvodnení Ústavný súd konštatoval, že extenzívny výklad pojmu škoda na zdraví, ktorý kryje aj náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. OZ aplikovaný všeobecnými súdmi nie je prejavom svojvôle odporujúcim účelu a zmyslu relevantnej právnej normy. Ďalším kardinálnym rozhodnutím vzťahujúcim sa na predmetný spor je rozsudok NS SR sp. zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31. 07. 2017, ktorým senát Najvyššieho súdu jednohlasne zamietol dovolanie generálneho prokurátora podaného na základe podnetu komerčnej poisťovne v analogickej právnej veci. V uvedenom odkázal najmä na uznesenie Ústavného súdu III. ÚS 666/2016, ktoré označil za kľúčové v posudzovanej problematike, pričom uviedol, že toto rozhodnutie predstavuje „obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na tému: 1. krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a 2. takzvanej pasívnej legitímácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi. Zároveň Najvyšší súd akcentoval svoj právny záver, že s prihliadnutím na status quo „je nepredstaviteľné, aby tu ešte existoval priestor pre opätovné zaoberanie sa príslušnou otázkou zo strany veľkého senátu Najvyššieho súdu.“ Záverom dovolací súd zdôraznil nutnosť zamietnutia mimoriadneho dovolania s poukazom na skutočnosť, že rozhodnutia všeobecných súdov v predmetnom spore nespočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci, vice versa tak prvoinštančný, ako aj odvolací súd dôsledne reflektovali pri rozhodovaní zásadu priority úniového práva, pričom aplikáciou eurokonformného výkladu dotknutých právnych predpisov naplnili účel a ciele motorových smerníc a vôľu úniového normotvorcu. K námietkam žalovaného týkajúcich sa predčasnosti podania žaloby, či k eventuálnej konzumpcii nároku na náhradu nemajetkovej ujmy s nárokom na

náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia dala žalobkyňa do pozornosti rozsudok NS SR sp. zn. 7Cdo/65/2013, R 1/2015, podľa ktorého nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach nie je možné stotožňovať s nárokom na náhradu za bolesť či sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle zákona č. 437/2004 Z. z. Žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a žalobkyňa priznal náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj trovy odvolacieho konania v plnom rozsahu.

7. Vyjadrenie zo strany žalovaného k vyjadreniu žalobcu podané nebolo.

8. V dôsledku podaného odvolania krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

9. Podľa § 381 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí ak je vo výrok vecne správne.

10. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Na základe podaného odvolania žalovaného tak v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 CSP a z dôvodov podaného odvolania podľa § 380 CSP po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, dôkazy vyhodnotil v súlade s ustanovením § 191 ods. 2 CSP, rozhodnutie náležite odôvodnil, pričom odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP s prihliadnutím na rozsah odvolania žalovaného a odvolacie dôvody uvedené žalovaným v jeho odvolaní, odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že podané odvolanie nie je dôvodné. Odvolací súd sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie vysloveným v napadnutom rozhodnutí vo veci samej ako aj s jeho dôvodmi stotožňuje a tieto poukazuje, pričom zároveň konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia. Po preskúmaní veci odvolací súd nezistil žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok; čo sa týka preskúmania veci samej, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby žalobcu dospel k správnym skutkovým a právnym záverom a rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov. Odvolací súd sa v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje správnosť vyššie uvedených dôvodov.

12. Odvolací súd sa predovšetkým zaoberal odvolacími námietkami žalovaného obsiahnutými v odvolaní vzťahujúcimi sa k samotnému nároku na náhradu škody na zdraví titulom bolestného uplatneného žalobkyne podľa odborného vyjadrenia v sume 15.687 Eur. Žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní uplatňovaný nárok žalobkyne uznal čo do dôvodu i čo do výšky za predpokladu, že bude ustálené, resp. že vykonaným dokazovaním sa preukáže, že žalobkyňa bola v čase vzniku dopravnej nehody pripútaná bezpečnostným pásom. Odvolacia námietka žalovaného spočíva v namietaní nesprávneho, resp. nedostatočného postupu súdu prvej inštancie pri vykonávaní dokazovania, keď žalovaný súdu prvej inštancie vyčíta, že konajúci súd dopyt na orgán činný v trestnom konaní ohľadom ustálenia otázky, či žalobkyňa bola v čase nehody pripútaná bezpečnostným pásom. S uvedenou námietkou, resp. dôkazným návrhom rovnakého obsahu sa súd prvej inštancie vysporiadal jednak na pojednávaní konanom dňa 28. 02. 2018, kde svoje rozhodnutie zdôvodnil i v odôvodnení rozsudku na strane 4 (v bodoch 13., 14., 15., 16., 17.), keď uviedol, že žiaden návrh dôkazu na vykonanie šetrenia v tomto smere žalovaný nepredniesol ani v rámci lehoty uvedenej vo výzve na vyjadrenie k žalobe doručenej súdom, ani na pojednávaní. Podporne súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 11 ods. 10 zákona č. 381/2001 Z. z., z ktorého vyplýva možnosť poisťovateľa nahliadnuť do spisu orgánu činného v trestnom konaní a vyhotovovať z neho výpisy týkajúce sa škodovej udalosti. Žalovaný potom nebol odkázaný čakať na odpoveď takéhoto orgánu.

13. S uvedenou argumentáciou sa v celom rozsahu stotožňuje i odvolací súd a tomuto záveru je potrebné prisvedčiť. Jednak záver o tej skutočnosti, že žalobkyňa bola počas nehody pripútaná bezpečnostnými

pásmi, vyplýva už zo záznamov, ktoré mal k dispozícii súdny znalec a na základe ktorých vypracovával odborné vyjadrenie, ktoré bolo zaslané žalovanému spolu s predmetnou žalobou a s ktorým sa žalovaný mal možnosť oboznámiť bezprostredne po doručení samotnej žaloby. Žalovaný, ako strana v konaní bol zároveň poučený o tom, že dôkazy potrebné pre rozhodnutie vo veci samej je potrebné predložiť v súdom stanovenej lehote a na dôkazy predložené neskôr, resp. dôkazné návrhy vznesené neskôr súd prihliadnuť nemusí (§ 153 ods. 2 CSP, § 167 ods. 3 CSP). Žalovanému bola žaloba, ako aj všetky jej prílohy včítane odborného vyjadrenia č. 6/2007 doručená dňa 11. januára 2018 a od uvedeného momentu žalovanému plynula 15 - dňová lehota na vyjadrenie a na predloženie listín, resp. označenie dôkazov. Táto lehota uplynula dňom 26. januára 2018, žalovaný sa však v uvedenej lehote k žalobe nevyjadril, až do pojednávania vo veci samej zostal nečinný. Na pojednávaní konanom súdom prvej inštancie dňa 28. 02. 2018 žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu vznesol dôkazný návrh na vykonanie dopytu súdom na orgán činný v trestnom konaní na ustálenie otázky pripútania žalobkyne v čase nehody bezpečnostným pásmom. Na otázku konajúcej sudkyne, z akého dôvodu tento dôkaz prostredníctvom súdu nenavrhl vykonať skôr, po doručení výzvy na vyjadrenie, právny zástupca žalovaného uviedol, že „dotaz urobil jeho klient, pričom v čase, keď on prevzal právne zastúpenie, nebolo na toto čas“.

14. S poukazom na zásadu sudcovskej (ale aj zákonnej) koncentrácie konania, odvolací súd považuje postup súdu prvej inštancie v otázke zamietnutia uvedeného dôkazného návrhu za správny a odvoláciu námietku vznesenú v tomto smere žalovaným za nedôvodnú a neopodstatnenú. Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že žaloba bola žalovanému doručená dňa 11. januára 2018, plnomocenstvo na zastupovanie v konaní udelil žalovaný právnomu zástupcovi - JUDr. Felixovi Neupauerovi, advokátovi, dňa 13. 02. 2018. Žalovaný bol na pojednávanie predvolaný dňa 08. 02. 2018 (viď potvrdenie o elektronickom doručení na čl. 50 spisu), pričom pojednávanie vo veci bolo vykonané dňa 28. 02. 2018. Odvolací súd jednak zvyrazňuje, že za včasnosť udeleného plnomocenstva na zastupovanie v konaní nesie zodpovednosť výlučne strana sporu a zároveň uvádza, že i v prípade udelenia plnomocenstva právnomu zástupcovi žalovaného dňa 13. 02. 2018 mal právny zástupca žalovaného k dispozícii dva pracovné týždne do termínu konania pojednávania, počas ktorých mal možnosť s poukazom na ust. § 11 ods. 10 zákona č. 381/2001 Z.z nahliadnuť do spisu orgánu činného v trestnom konaní a vyhotoviť z neho výpis týkajúci sa škodovej udalosti. Nebol teda dôvod nečinnosť žalovaného alebo jeho právneho zástupcu po doručení žaloby nahrádzať žiadosťou súdu o vykonanie dopytu úradnou cestou a to po márnom uplynutí lehoty na vznesenie dôkazných návrhov, na pojednávaní vo veci, kde bol predpoklad meritórneho rozhodnutia a vyhlásenia rozsudku.

15. Žalovaný v podanom odvolaní taktiež namietal nedostatočný (nesprávny) postup súdu prvej inštancie, pokiaľ sa týka otázky rozsahu dokazovania v tom smere, že súd prvej inštancie nevykonal výsluch vinníka dopravnej nehody - E. H., ktorá ako vodička nehodu, v dôsledku ktorej vzniklo žalobkyňi poškodenie zdravia, zavinila. Žalovaný namietal, že takýmto nedostatočným postupom súd prvej inštancie nezistil riadnym spôsobom postoj vinníka a pomerov vinníka, na ktoré je potrebné prihliadnuť pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy, nakoľko samotný žalovaný žiadnym spôsobom do osobnostných práv žalobcu nezasiahol. V podanom odvolaní žalovaný namietal, že je pravdepodobné, že vinník je v kamarátskom vzťahu so žalobcom a že od samotného vinníka by žalobca priamo žiadnu náhradu nemajetkovej ujmy nepožadoval. K uvedenej odvolacej námietke odvolací súd uvádza, že v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pokiaľ žalovaný namietal, že práve výsluchom vinníka nehody - vodičky motorového vozidla by mohli byť zistené a ustálené rozhodujúce okolnosti determinujúce výšku požadovaného nároku, odvolací súd uvádza, že uvedená hypotéza žalovaného nie je jednoznačná, nakoľko i prípadne vykonaný výsluch vodičky H. a z neho vyplynúšie okolnosti (i pripúšťajúc kamarátsky vzťah medzi ňou a žalobkyňou) nevylučujú uplatnenie nároku zo strany žalobkyne v určitej výške, nakoľko je výlučne rozhodnutím samotnej žalobkyne, či a v akej výške svoj nárok uplatní. Výsluchom svedkyne by boli získané len okolnosti svedkyňou subjektívne vnímané, prípadne svedčiace o pomeroch (osobných, majetkových) svedkyne, ktoré však nemajú nevyhnutý súvis s výškou žalovaného nároku, táto od uvedených okolností priamo nezávisí. Ako bolo uvedené vyššie, rozhodnutie o samotnom uplatnení nároku a o jeho výške je prísne v individuálnej sfére žalobkyne, a preto je výsluch navrhovanej svedkyne i z pohľadu odvolacieho súdu nadbytočný. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že zákon v citovanom ustanovení § 13 ods. 3 OZ neukladá rigorózne súdu povinnosť zisťovať osobné a majetkové pomery subjektu, ktorý je na náhradu škody povinný, uvedené ustanovenie ukladá prihliadnuť na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Sú

prvej inštancie konal v súlade s ustanovením § 13 ods. 3, Občianskeho zákonníka, keď prihladol na tú skutočnosť, že k poškodeniu zdravia žalobkyne došlo v súvislosti s dopravnou nehodou, ako trestným činom spáchaným z nedbanlivosti, a taktiež ako okolnosť majúcu vplyv na prípadnú výšku nároku vyhodnocoval i možné spoluzavinenie žalobkyne na vzniku škody, pričom konštatoval, že uvedené v konaní preukázané nebolo. Súd prvej inštancie tak v zmysle právnej normy sa zaoberal i okolnosťami vzniku škody, a tiež závažnosťou vzniknutej ujmy, keď hodnotil dopad zranení žalobkyne vzniknutých v súvislosti s dopravnou nehodou na jej osobný, rodinný a profesionálny život. Odvolací súd preto odvoláciu námietku žalovaného vznesenú v tomto rozsahu nepovažoval za dôvodnú a opodstatnenú.

16. V nasledujúcom sa odvolací súd zaoberal otázkou vecnej pasívnej legitímácie žalovaného v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, a to predovšetkým s poukazom na namietanú nejednotnosť v rozhodovacej praxi súdov všetkých inštancií. Súd prvej inštancie pri rozhodnutí a odôvodnení rozhodnutia poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 6MCdo/1/2016, na základe ktorého založil svoje rozhodnutie, ktorým uložil povinnosť žalovanému (t. j. poisťovni) nahradiť žalobkyňu i náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3.000 Eur. Už súd prvej inštancie zdôraznil, že rozhodnutie Najvyššieho súdu 6MCdo/1/2016 je rozhodnutím v časovom slede neskorším proti rozhodnutiam, na ktoré poukazoval žalovaný v priebehu konania pred súdom prvej inštancie. podporne zhodne s rozhodnutím Najvyššieho súdu poukázal i na uznesenie Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11. 10. 2016 a jednoznačne dospel k záveru, že i vo vzťahu k druhému nároku uplatnenému žalobkyňou, t. j. nároku na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému je daná vecná pasívna legitímácia žalovaného. Odvolací súd k uvedenému a na odvoláciu námietku žalovaného uvádza, že sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a na uvedené v podrobnostiach odkazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a záverov v nich obsiahnutých navyše odvolací súd poukazuje i na uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 27. februára 2018 sp. zn. 6Cdo/143/2017, t. j. ostatné rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. V uvedenom bolo konštatované práve v súvislosti s otázkou nejednotnosti rozhodovania súdov rôznych inštancií: „Napokon vzhľadom na čl. 4 ods. 2 C. s. p. je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, treba za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v dovolaní namietanej právnej otázky pasívnej legitímácie žalovanej 2/ považovať predovšetkým rozsudok ESD C-22/12 vo veci Q. zo dňa 24. októbra 2013, v ktorom ESD vyslovil záver, že príslušné ustanovenia smerníc (Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972, Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983, a tiež Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990) o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu (v zmysle hmotnej i nehmotnej ujmy) upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Inak povedané, podľa názoru ESD, ak vnútroštátne (slovenské) právo upravuje v týchto prípadoch (dopravných nehôd) zodpovednosť poisteného v dvoch právnych inštitútoch, a to v inštitúte zodpovednosti za škodu ako aj v inštitúte zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musia byť oba tieto druhy zodpovednosti predmetom poistného krytia. Na uvedené závery ESD nadviazal najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 6MCdo1/2016 z 31. 7. 2017, v ktorom vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda pre účely zák. č. 381/2001 Z. z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či už používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú. K zhodnému názoru dospel aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo 17. augusta 2016, v ktorom uviedol, že hoci Súdny dvor Európskej únie viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Ústavný

súd Slovenskej republiky v citovanom uznesení ďalej uviedol, že k záveru o potrebe krytia pozostalým priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zák. č. 381/2001 Z. z. Podľa názoru dovolacieho súdu onačené rozhodnutia ESD C-22/12 vo veci Q. a Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 474/2016 (i rozhodnutia, na ktoré toto rozhodnutie odkazuje, t. j. III. ÚS 646/2015 a I. ÚS 206/2015), ako aj aktuálne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo/1/2016, predstavujú ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, od ktorej sa odvolací súd neodklonil. Touto ustálenou praxou bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 a sp. zn. 3Cdo/301/2012, na ktoré poukazovala dovolateľka. Nebol preto splnený predpoklad prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p., t. j. odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vo vyššie uvedenej právnej otázke.“

17. S poukazom na vyššie uvedené závery podporené najnovšou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorou bolo vyslovené, že došlo k prekonaniu právneho názoru vysloveného v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 a sp. zn. 3Cdo/301/2012, na ktoré v podanom odvolaní poukazuje i žalovaný, odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie i v časti týkajúcej sa nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (výrok II. napadnutého rozsudku) ako vecne správny, s poukazom na podrobné odôvodnenie rozhodnutia (uznesenia) Najvyššieho súdu zo dňa 27. 02. 2018 sp. zn. 6Cdo/143/2017.

18. V podanom odvolaní žalovaný nenamietal výšku priznaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, preto samotnou výškou sa odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania nemal dôvod zaoberať.

19. Odvolací súd preskúmal i správnosť výroku rozsudku súdu prvej inštancie o trovách prvoinštančného konania, nakoľko sa jedná o výrok závislý na rozhodnutí vo veci samej a konštatoval, že súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania správne s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 CSP podľa zásady úspechu v konaní. hoci žalobkyňa nebola v konaní úspešná v celom rozsahu (v časti do výšky 2.000 Eur nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bola žaloba žalobkyne zamietnutá) súd prvej inštancie správne v odôvodnení uznesenia uviedol, že v tejto časti rozhodnutie o výške nároku záviselo od úvahy súdu, a preto čiastočný neúspech žalobkyne v tejto časti nebol premietnutý do výroku o náhrade trov konania, pokiaľ a týka jeho pomeru. Odvolací súd preto ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil i vo výroku o trovách prvoinštančného konania.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol s poukazom na ust. § 396, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalobkyňu, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná v celom rozsahu, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21. Rozhodnutie senátu bolo prijaté pomerom hlasov X : X.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).